

УДК 141.7:32

DOI <https://doi.org/10.32782/apfs.v053.2025.14>**О. Г. Предместніков**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8196-647X>

доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України,

завідувач кафедри права

Мелітопольського державного педагогічного
університету імені Богдана Хмельницького**Є. О. Шубін**ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-3545-9487>

магістр міжнародних відносин

ПРОБЛЕМНЕ ПОЛЕ ПОЛІТИЧНОЇ ФІЛОСОФІЇ В СИСТЕМІ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО ЗНАННЯ

Постановка проблеми. У межах аксіоматично зумовленої гетерогенності філософського поля політична філософія репрезентує собою особливий тип теоретичної диспозиції, що перманентно функціонує на межі між нормативною концептуалізацією влади як структурного феномену й герменевтичним моделюванням онтології політичного як такого. Під тиском множинних когнітивно-семіотичних зсувів, зумовлених одночасно глобалізаційною турбулентністю, соціальною деконсолідацією та парадигмальною інверсією модерного раціоналізму, політична філософія виявляє свою актуальність не лише як рефлексивна матриця аналізу владних відносин, а як своєрідна евристична лінза для деконструкції нормативно-інституційних симулякрів [3, с. 17]. Сучасне проблемне поле політичної філософії не обмежується традиційною діалектикою свободи й авторитету, правової легітимності й морального консенсусу; натомість, воно акумулює в собі цілий спектр концептуальних трансгресій, що провокуються гіперрефлексивною природою постсекулярного суспільства та експоненціальним зростанням алгоритмізованих форм управлінського впливу [9, с. 57–61]. Політичне, як концепт, дедалі частіше редукується до функції управлінського програмування соціальної поведінки, внаслідок чого політична філософія опиняється в ситуації необхідності самопереосмислення своїх онтологічних та гносеологічних засад на тлі системної девальвації класичних категорій – зокрема, суверенітету, публічності, народного представництва.

У цьому контексті детериторіалізація політичного як дискурсивного простору та десубстанціалізація політичного суб'єкта як носія волі вимагають новітньої методологічної чутливості до контингентних форм політичної суб'єктивності, що зроджуються внаслідок перехідних процесів – від антропоцентризму до постантропоцентризму, від ліберального гуманізму до

некритичного технорационалізму [6]. Політична філософія сьогодні змушена мати справу з політико-онтологічними гібридними структурами, які перебувають поза межами традиційного бінаризму держави й громадянського суспільства, правового і позаправового, інституціонального та емерджентного.

Відповідно, перед сучасною політичною філософією постає не лише епістемологічна дилема – яким чином репрезентувати політичне в умовах його радикальної флюїдності, – але й імператив рефундації власного категоріального апарату, здатного адекватно артикулювати постсуверенну, постліберальну і в певному сенсі постлюдську модальність політичного буття. У підсумку, проблемне поле політичної філософії стає не лише зоною аналітичного розгортання, а й простором філософської відповідальності – відповідальності за здатність мислити політичне там, де воно ще не набуло остаточної форми, або вже втратило її.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасне проблемне поле політичної філософії позначене глибокою теоретичною рефлексією, яка тягнє до реінтерпретації класичної спадщини крізь призму новітніх методологічних парадигм. Ідеї Платона [12], Джона Лока [10] та Карла Маркса [11] не лише не втрачають своєї евристичної потуги, але, навпаки, зазнають парадигмального оновлення, набуваючи здатності функціонувати як аналітичні фільтри для іманентного осмислення сучасних соціально-політичних динамік. Так, платонівський концепт калокагатії, розгорнутий у межах політичної онтології, стає підґрунтям для теоретизації морально-ціннісного виміру владної легітимації; локівське розуміння прав суб'єкта як апіорної політико-правової інстанції виявляє свою релевантність у контексті переосмислення ліберальної парадигми в умовах глобальної кризи суверенітету; марксівська критика капіталізму, своєю чергою, продовжує слугувати концептуальною матрицею для детекту-

вання структурної нерівності в постфордистських економіко-політичних формаціях. Усе це засвідчує глибинний зв'язок між класичними текстами та сучасною критичною думкою, яка, втративши віру в абсолютні істини, все ж не може обійтися без опори на ґрунтовно верифіковану інтелектуальну спадщину.

Однак у межах трансформаційного горизонту, що окреслює межі постметафізичного мислення, дедалі вагомішу епістемологічну та методологічну значущість набувають альтернативні філософські наративи, які вносять нову якість у розуміння політичного як феномену, що конститується не стільки через нормативну тотальність, скільки крізь множинність, амбівалентність й диспозитивну фрагментарність (С. Бйоркхольм [8], І. Браун [1], А. Єрмоленко [3], С. Йосипенко [3], Н. Олссон Яузис [8]). Постмодернізм, у своїх численних теоретичних модуляціях – від фукоянського аналізу біовлади до деррідівської деконструкції ієрархій – руйнує унітарну ідею суверенного суб'єкта й підважує фундаментальні засади інституційної політики як трансцендентної форми. У цьому контексті політичне набуває статусу нестабільної, динамічно вибудовуваної матриці влади, де конфлікт, ідентичність та дискурс взаємоперетинаються у нестандартних формах соціальної взаємодії, позбавлених остаточної телеології (В. Волковський [2], Г. Гаус [9], Ф. Д'Агостіно [9], В. Мельник [6], Р. Молдун [9], П. Пилипишин [7]).

Не менш важливою постає та феноменологічна традиція, в якій політичне осмислюється крізь призму тілесності, інтерсуб'єктивності та афективного досвіду (Дж. Барретт [16], В. Блощинська [5], О. Іванова [4], О. Карпаш [5], М. Карпаш [5], А. Шмідт [16]). Від гусерлівської редукції до лівінасівського етичного Іншого, феноменологія пропонує політичній філософії радикальну зміну фокусу: від абстрактних структур до живої присутності суб'єкта у світі, у якому влада переживається як онтологічно заземлений досвід. Паралельно, аналітична філософія – у працях Дж. Ролза [13], Т. Сканлона [14], М. Сenna [15] – актуалізує дискурс справедливості, рівності та свободи, виводячи політичні категорії з-під влади абстрактних ідеалів і підпорядковуючи їх суворій логіко-дискурсивній артикуляції. Таким чином, посткласичні інтерпретації політичного не витісняють традицію, а радше продукують складну поліфонію методологічних стратегій, де класика, феноменологія, аналітика та постмодернізм взаємодіють у режимі конфліктної, але продуктивної полілогічності.

Метою статті є окреслити проблемне поле політичної філософії в системі сучасного філософського знання через аналіз її ключових концептів, методологічних підходів та актуальних викликів.

Виклад основного матеріалу дослідження. У межовому полі між онтологічною інверсією політичного буття та епістемологічною фрагментацією нормативно-ціннісного виміру влади, політична філософія сучасності репрезентує собою амбівалентний дискурсивний феномен, який не лише артикує кризові модуси легітимації, але й саморефлексивно проблематизує власні методологічні засновки. Її проблемне поле – гетерогенне за структурою та динамічне за своєю аксіоматикою – еволюціонує в контексті постсекулярної десакралізації традиційних політико-філософських наративів, унаслідок чого конститується своєрідна трансдисциплінарна зона епістемічної турбулентності [16]. У такій ситуації політична філософія змушена не лише реконструювати архітектуру влади, права, справедливості й суверенітету в термінах постструктуралістської деконструкції, а й заново окреслювати горизонти власної легітимності як форми філософського знання, котра існує в постметафізичному реєстрі критичної раціональності. Саме в цій множинності парадигмальних зсувів і концептуальних резонансів виникає потреба в ревізії онтологічного статусу політичного як такого, яке виявляється не стільки референтом досвіду, скільки складним топосом аналітичного самоздійснення філософії у її найрадикальніших виявах.

У сучасному філософському континуумі, позначеному диспозитивами епістемологічної багатовекторності, проблематика політичної філософії розгортається в конфігурації інтердискурсивних взаємодій, де деконструкція легітимізації влади постає як осереддя критичної рефлексії над трансцендентальними засадами політичного мислення [5, с. 126–128]. Перманентне зіштовхнення нормативно-етичних імперативів із парадигмами стратегічного раціоналізму актуалізує необхідність діалектичного переосмислення понять влади, суверенітету та правової авторитетності, які функціонують не стільки як універсалії, скільки як контингентні конструкції дискурсивного поля [2, с. 113–127; 9, с. 107–121]. Таким чином, політична філософія не лише окреслює межі дозволеного у вимірах *rapoliticum*, але й інспірує саморефлексивну редукцію онтологічних претензій на універсальність політичного розуму. Іншим вектором проблематизації є гносеологічне розшарування понять свободи, справедливості й колективної ідентичності, які в сучасному дискурсі зазнають як інтерпретативної фрагментації, так й семантичного розпорошення в контексті постліберальної критики [8]. Під впливом неомарксистських, постколоніальних та афектологічних інтерпретацій політична філософія втрачає моноцентричну структуру й трансформується в плюра-

лістичний простір поліфонічних інтерпретацій, що унеможливорює редукцію її предметності до єдиної нормативної матриці. У цьому семіотичному полі вона функціонує як інструмент радикальної критики соціальної реальності, де кожен концепт є водночас знаряддям теоретичної артикуляції та об'єктом скептичного деконструювання.

Третім проблемним сегментом постає інтенсифікація антропологічного виміру політичного, в межах якого розгортається амбівалентна діалектика суб'єкта і влади, що не редукується до класичних схем репрезентації, а радше постає як квазіонтологічна структура вкоріненої тілесності та афективної резонансності. У зв'язку з цим політична філософія актуалізує питання про нові форми суб'єктності, які не піддаються репрезентації через традиційні категорії автономії, раціональності чи політичної дії, а натомість виявляють себе через динаміку постідентичнісних режимів дії, афективного залучення та перформативного спротиву [4; 9, с. 120–133]. Таким чином, аналіз політичного набуває онтогенетичної глибини, де межа між особистим і політичним остаточно десубстанціалізується, перетворюючись на мобільну топологію розсіяної суб'єктності.

Приміром, категорія справедливості в її політико-філософській артикуляції постає не як завершена інстанція морально-юридичної очевидності, а як гетерогенний диспозитив, що функціонує на перетині онтологічної амбівалентності, нормативної конфліктності та аксіологічної плюралізації. У просторі філософського мислення справедливість репрезентує не стільки сутність, скільки феноменологічну подію розщеплення між претензією на рівність як аподиктичний імператив і потребою у визнанні диференційованої суб'єктності, що прагне легітимації своєї унікальності через призму індивідуальної заслуги [16]. Така парадоксальна структура виводить політичну філософію за межі будь-якої розподільчої арифметики, змушуючи її вступити у діалог із метафізикою розрізнення та етикою симетричного нерівного. Власне, дистрибутивна парадигма, крізь яку здійснюється рефлексія щодо справедливого упорядкування ресурсного обміну, завжди вже опосередкована ідеологічно забарвленими гносеологемами, котрі декларують свою універсальність, приховуючи контингентну природу власної нормативності. У цьому сенсі справедливість не є нейтральною матрицею регуляції соціального простору, а радше слугує топологією влади, де кожна процедура перерозподілу слугує механізмом не лише матеріального, а й символічного упорядкування суб'єктів за шкалою допуску до владного голосу [7, с. 50–52]. Тим самим, концепт справедливості виявляється структурно спо-

відненим із самою політичною онтологією: він не тотожний добру чи праву, а є реляційним ефектом боротьби за гегемонію в межах полів дискурсивної артикуляції соціального порядку.

Варто зауважити, що політична філософія, інтегрована в матрицю постнекласичної філософської думки, функціонує як синкретичний простір трансверсальних рефлексій, у якому межа між нормативною телеологією і деконструктивною критикою остаточно розмивається на користь гетерономної множинності смислів, що перебувають у стані перманентного метатекстуального зіткнення. У цій парадигмальній ситуації самі концепти, що традиційно вважалися опорами політичного ratio – як-от держава, авторитет, закон, участь, спільне благо – зазнають парадигматичної флюїдизації, що виводить їх з-під юрисдикції сталих дефініцій і занурює в онтологічну прірву багатозначності [9, с. 232]. Відповідно, політична філософія перестає бути лише дисциплінарним інструментом аналізу владних феноменів й перетворюється на радикальну форму автоаналізу самої філософської свідомості, яка опиняється в полоні нескінченного *hermeneutisches Spannungsfeld* – герменевтичного напруження між іманентною невиразністю політичного буття та трансцендентною претензією на його концептуалізацію.

Відповідно, така епістемологічна ситуація, у свою чергу, зумовлює необхідність рефлексії над самим актом політико-філософського мовлення, що завжди вже є втручанням у простір смислового конфлікту – *locus agonalis* – де кожна спроба артикуляції влади або свободи інволюційно спричиняє девальвацію власної нормативності. Поняття, що становлять корпус політичної філософії, існують у режимі напруги між концептуальною інваріантністю та ситуативною контингентністю, що унеможливорює їх редукцію до стабільної термінологічної сітки [8]. У цьому сенсі проблемне поле політичної філософії не лише структуроване внутрішніми апоріями, а й функціонує як своєрідна апофатична парадигма – мовчазне свідчення про неможливість тотальної артикуляції політичного як такого, яке завжди вислизає, залишається поза межами повного означування і вимагає не стільки теоретичної фіксації, скільки філософсько-етичної відповідальності за його інтерпретацію.

У запропонованій таблиці здійснено синтетичну екстраполяцію ключових векторів сучасної політико-філософської проблематики, що окреслює спектр кризових тенденцій у трансформаціях нормативної структури глобального соціуму. Кожен тематичний вектор, від правової ерозії індивідуальної суб'єктності до парадоксів постсуверенної політики, репрезентує не лише емпіричну множинність фактів, а передусім – метатеоретичний

рівень осмислення, на якому відбувається деконструкція традиційних категоріальних опозицій: свобода/влада, автономія/контроль, держава/суспільство. У межах цієї аналітичної рамки політична реальність постає як реляційна конфігурація взаємодіючих дискурсивних режимів, що перебувають у стані латентної або відкритої колізії. Застосування методологічних підходів постструктуралізму, феноменологічної герменевтики та неомарксистської критики дозволяє зафіксувати фундаментальну амбівалентність легітимних структур влади, які втрачають свій євдемоністичний вектор, редуруючись до інструментів процедурного домінування. У такий спосіб екологічна відповідальність, права індивіда, інституційна легітимація та глобальна інтегративність не є ізольованими концептами, а радше функціонують

як взаємозалежні поля смислотворення, в межах яких формуються нові політичні онтології. Таким чином, таблиця не є простою систематизацією змісту – вона перетворюється на картографію антагоністичних тенденцій, які у своїй сукупності конституюють гетерогенну, проте взаємозалежну структуру сучасної філософії політичного (Таблиця 1).

Політична філософія, у своїй метатеоретичній конфігурації, виступає як критична рефлексія над онтологічними та телеологічними засадами владних інституцій, феноменом політичної суб'єктності та диспозицією свободи як трансцендентного конструкту в умовах плинної постмодерної дійсності. Її дискурсивна еволюція не обмежується редукціоністськими схемами нормативізму чи утилітарної прагматики,

Таблиця 1

**Проблемне поле політичної філософії в системі сучасного філософського знання:
онтологічні вектори, дискурсивні зсуви та нормативні трансформації**

Категоріально-проблемне поле	Емпірично-дискурсивна актуалізація	Ноетико-герменевтична експлікація	Імпліцитно-структурні наслідки для соціального цілого
Права та свободи індивіда	Ерозія правових гарантій внаслідок інституційної деградації та нормативного релятивізму в авторитарних режимах.	Дискурс неокантіанства й феноменології прав суб'єкта; дилема між негативною та позитивною свободою у контексті постструктуралістської критики.	Аморфізація громадянського суспільства, маргіналізація правового активізму, інверсія поняття «гарантована свобода» в інструмент маніпуляції.
Легітимність влади	Криза представницької демократії як наслідок політичної ентропії та дефіциту легітимаційних механізмів.	Телеологія політичного мандату: трансцендентальні підвалини влади за Руссо, Вебером і Габермасом. Проблема «згоди керованих» у цифровому суспільстві.	Розмиття меж між владою та домінацією; посилення технократичного авторитаризму, утилітаризація процедур вибору.
Глобалізація і суверенітет	Деконструкція державної самодостатності в умовах транснаціонального капіталу та екстериторіального управління.	Постнаціональні концепти Імперії (Negri/Hardt), флуїдність ідентичностей; інверсія кордонів як метафізичного конструкту.	Делегітимація традиційного суверенітету, зростання ролі наддержавних інституцій та регіональних гегемоній.
Екологічна політика	Екзистенційний виклик глобального антропоцену та кризис онтологічної взаємодії людини й природи.	Екофілософія як метатеоретична рамка; глибока екологія (Naess), етика міжвидової відповідальності, рефлексивна модернізація у Бека та Латура.	Перехід від антропоцентризму до біоцентризму, інституціоналізація екологічної справедливості, нормативізація принципу «сталого антропоцу».
Біотехнології	Проблема автономії особистості в епоху біоінженерії, генної модифікації та медичної детермінації особистісної ідентичності.	Постгуманізм, трансгуманізм і біоетика: зміщення антропологічної константи; дилеми когнітивного лібералізму та метафізика генетичного редукціонізму.	Юридичне обмеження біоінновацій, неоліберальна комодифікація тіла, етична колізійність медичного експерименту.
Інформаційна влада	Домінування алгоритмічного контролю та маніпулятивних медіа-практик у формуванні суспільної свідомості.	Теорія симулякрів (Baudrillard), філософія інформаційного паноптицизму; проблема епістемологічної достовірності в цифровому середовищі.	Конфіскація публічного простору приватними платформами, ерозія дискурсивної автономії, техносферна інфантилізація мас.
Ідентичність та мультикультуралізм	Рефлексія над фрагментацією культурного субстрату внаслідок глобальних міграцій, гібридизації норм та нормативної полівалентності.	Філософія діаспори, інтерсекційність як методологічний принцип; деколоніальна критика універсалізму європейської ідентичності.	Політика інклюзії та перегляд парадигм національного будівництва; дилема між асиміляцією та мультикультурною автономією.

Джерело: розроблено автором на основі [8; 9; 16]

а радше інспірує складні аналітичні процедури, що виявляють глибинні детермінації соціального порядку як гетерономної структури владно-підлеглих відносин [1]. Через призму філософсько-політичного аналітизму здійснюється інтерпретація аксіологічного каркасу справедливості, що детермінує можливість інклюзивного політичного співбуття. Відповідно, сучасне філософське знання, детерміноване множинністю епістемологічних стратегій і плюралізмом методологічних оптик, не може функціонувати в ізоляціоністському вакуумі, абстрагуючись від пульсуючої динаміки політичних трансформацій, які не лише реконфігурують інституційний ландшафт, а й радикалізують модуси індивідуальної та колективної ідентичності [16]. Саме у діалектиці влади й автономії, гегемонії та опору, утворюються топоси, в яких буттєві проєкції суб'єкта набувають нормативної артикуляції.

Філософія політики постає тут як інтелектуальна матриця, в межах якої можлива критична десублімація ідеологем, що маскують системні механізми домінації. Її мультидисциплінарна структура, що синтезує герменевтичну тонкість гуманітарного знання з аналітичною прецизійністю соціальних наук, дозволяє не лише детермінувати комплексність сучасних цивілізаційних викликів, але й сконструювати нормативно насичену парадигму мислення, що виходить за межі ригідного академізму [8]. Політична філософія у цьому сенсі не є маргінальним додатком до політичної науки чи правознавства, а виступає своєрідним аксіоматичним ядром, яке уможливорює артикуляцію фундаментальних запитань про природу влади, обов'язку, легітимності та емансипативного потенціалу сучасної соціальності.

Висновки з дослідження і перспективи подальших пошуків. Узагальнюючи здійснений аналіз, слід констатувати, що проблемне поле політичної філософії у координатах сучасного філософського знання набуває дедалі більшої комплексності, екстраполюючи себе у множинність смислових горизонтів, в яких традиційні дихотомії зазнають фундаментальної деконструкції. У цьому сенсі філософське осмислення таких феноменів, як індивідуальна свобода, інституціональна легітимність, транснаціональний суверенітет чи екологічна справедливість, виявляється не лише спробою дескрипції поточних соціально-політичних трансформацій, але й актом нормативного проєктування альтернативних онтологій буття-в-суспільстві. Саме через герменевтику критичної рефлексії здійснюється інтелектуальний прорив за межі позитивістського редукціонізму, що дозволяє реконструювати політичну реальність як поліритмічну структуру багатовекторної взаємодії

влади, дискурсу та етики. Таким чином, політична філософія виявляє себе як метадисциплінарний горизонт мислення, що прагне не лише до епістемологічної артикуляції владних відносин, а й до трансцендентального перегляду самих умов можливості суспільного співбуття. У просторі філософської проблематизації сучасності відбувається не просто аналітичне розчленування кризових симптомів – радше формується стратегічна мапа нових смислотворчих матриць, де політичне мислиться не як апіорна категорія, а як історично змінна, контингентна й водночас екзистенційно обов'язкова форма артикуляції спільного. Тож лише за умови залучення глибоких філософських рефлексій можлива адекватна інтерпретація й нормативне переозначення викликів, що детермінують сучасну соціогуманітарну парадигму.

У парадигмальному контексті сучасного політико-філософського дискурсу, що постструктуралістськи деконструє традиційні онтологіями політичного мислення, постає необхідність трансгресивного осмислення самих засад іманентної нормативності, якою наповнюються концепти влади, легітимації, справедливості та суб'єктності. Не будучи редукованими до формальної логіки нормативних систем або інституціоналізованої моралі, ці категорії функціонують як динамічні оператори трансцендентально-соціального поля, в якому будь-яка політична артикуляція є лише тимчасовою стабілізацією гетерономної множини смислів у межах диспозитивного континууму. Саме тому філософія політичного, аби не втратити свого критичного потенціалу, мусить постійно рефлексувати власну герменевтичну обумовленість, піддаючи ревізії не лише емпіричний об'єкт аналізу, але й категоріальні засоби його осмислення, що завжди вже включаються до гри владних означень, навіть тоді, коли претендують на аполітичну нейтральність або аксіологічну універсальність.

У межах сучасної парадигмальної дестабілізації онтополітичних категорій та епістемологічної багатовекторності, перспективи подальших пошуків у політичній філософії трансформуються в напрямі радикального переосмислення детермінант влади, легітимації та суб'єктності, які більше не можуть інтерпретуватись у межах класичних нормативно-раціоналістичних схем. З огляду на акселерацію трансгресивних соціальних процесів та інтенсифікацію глобальних ризиків, що пролонгують кризу репрезентативності й політичної артикуляції, постає імператив формування неконвенційних аналітичних матриць, у яких феномен політичного більше не розглядається як телеологічно завершений і стабільний дискурс, а радше як полівалентна та динамічна конфігурація множинних владних інтенцій. У цьому контексті актуалізується потреба у методологічній

гетерогенізації дослідницького інструментарію, який синтезує філософську герменевтику, афективну теорію, деколоніальну критику та біополітичну аналітику, що уможливорює виявлення латентних структур домінації, а водночас – артикуляцію потенційних горизонтів емансипативної трансгресії в межах постгегемонічного політичного мислення.

Література

1. Брацун І. Соціально-політична проблематика в політичній філософії. *Соціальні та гуманітарні технології: філософсько-освітній аспект: матеріали Х Всеукраїнської науково-практичної конференції (Черкаси, 2024)*. Черкаси: ЧДТУ, 2024. URL: <https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/4857/1/>
2. Волковський В. Експеціоналізм як інструмент дослідження історії української політичної філософії XIX століття. *Multiversum. Philosophical almanac*. 2024. Т. 1, № 1 (179). С. 111–136.
3. Єрмоленко А. М., Йосипенко С. А. Інститут філософії: традиції та інновації: Статті: Інститут філософії та філософії в Україні. *Філософська думка*. 2021. № 4. С. 13–26.
4. Іванова О. В. Філософія західноєвропейського Ренесансу. *Молодий вчений*. 2023. С. 64–67.
5. Карпаш О. М., Блощинська В. А., Карпаш М. О. Філософія, екологічна етика та сталий розвиток. *Науково-технічний журнал*. 2021. № 2 (24). С. 123–130.
6. Мельник В. *У полоні інтерпретацій: Політична антропологія між Сходом і Заходом*. Вінниця : Нова Книга, 2021. 280 с.
7. Пилипишин, П. Формування ідей індивідуалізму у філософії права Джона Локка. *Юридичний вісник*. 2021. № 1. С. 49–55.
8. Björkholm, S., Olsson Yaouzis, N. The pragmatics of obscuring in political philosophy. *Journal of Applied Philosophy*. 2025. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/japp.70004>
9. Gaus G., D'Agostino F., Muldoon R. *The Routledge Companion to Social and Political Philosophy*. London : Taylor & Francis, 2024. 896 p.
10. Locke J. *Two Treatises of Government*. Digireads.com Publishing. 2016. 242 p.
11. Marx K. *Zur Kritik der Hegelschen Rechtsphilosophie*. CreateSpace Independent Publishing Platform. 2014. 152 p.
12. Plato. *Politeia*. Reclam, Philipp, jun. GmbH, Verlag. 2023. 1023 p.
13. Rawls J. *A Theory of Justice*. Belknap Press: An Imprint of Harvard University Press. 1999. 560 p.
14. Scanlon T. M. *What We Owe to Each Other*. Belknap Press: An Imprint of Harvard University Press. 2000. 432 p.
15. Sen A. *The Idea of Justice*. Belknap Press; Reprint edition. 2011. 496 p.
16. Schmidt A. T., Barrett J. Longtermist political philosophy: an agenda for future research. *Oxford University Press*. 2025. URL: <https://philpapers.org/rec/SCHLPP-14>

Анотація

Предметніков О. Г., Шубін Є. О. Проблемне поле політичної філософії в системі сучасного філософського знання. – Стаття.

У даній науковій розвідці здійснено спробу ретельної деконструктивної експлікації політичної філософії як автономного рефлексивного дискурсу, котрий функціонує в межах аксіоматизованої конфігурації міждисциплінарних епістем та спрямований на іманентне виявлення латентних структур влади, нормативної легітимації та модусів суб'єктної артикуляції в умовах онтологічної фрагментації постсуверенного соціуму. Аргументаційна парадигма дослідження ґрунтується на тезі про необхідність радикальної ревізії класичних метанаративів, що десинхронізуються з новітніми антропологічними і біовладними феноменами сучасності, які унеможливають подальше функціонування традиційної репрезентативної логіки політичного.

Автор наполягає на тому, що політична філософія, будучи не просто концептуальним інструментом фіксації владних диспозитивів, але й середовищем креативної інтелектуальної продукції, вимагає формування гетерогенних смислових полів, у яких політичне може бути досягнуто як контингентна, динамічна й афективно навантажена подієвість, що постійно вислизає з-під жорсткої категоріалізації. Це передбачає розгортання нових дослідницьких стратегій, що інтегрують філософсько-онтологічні, феноменологічні, психоаналітичні та постструктуралістські оптики аналізу владних реляцій.

Структурною інновацією дослідження є фокус на трансформації суб'єкта – з монологічної, суверенної інстанції модерного мислення до реляційно розгорнутої, флюїдної конструкції, що існує виключно в полі семіотичної взаємозалежності, афективного напруження та ситуативної ідентифікації в межах фрагментованого соціального простору.

У фінальному розділі автор репрезентує аналітичну рамку для майбутніх дослідницьких інтенцій, що повинна ґрунтуватися на радикальному плюралізмі методологій, інтерконцептуальній відкритості та філософській мужності мислити політичне поза межами репресивної нормативності, інституційного есенціалізму й лінійного раціоналізму. Політична філософія, таким чином, актуалізується як поле ризикованого, але продуктивного мислення, яке прагне не лише осмислити, але й переінакшити самі засади соціального буття у добу екзистенційної непевності.

Ключові слова: політична філософія, філософія, філософське знання, нормативність, міждисциплінарність, трансформація, онтологія політичного, реляційна суб'єктність.

Summary

Predmestnikov O. H., Shubin Ye. A. The problem field of political philosophy in the system of contemporary philosophical knowledge. – Article.

This scholarly study undertakes an attempt at a thorough deconstructive explication of political philosophy as an autonomous reflexive discourse that operates within an axiomatized configuration of interdisciplinary epistemes. It is aimed at the immanent

revelation of latent structures of power, normative legitimization, and modes of subjective articulation under conditions of ontological fragmentation in a post-sovereign society. The argumentative paradigm of the research is grounded in the thesis of the necessity for a radical revision of classical metanarratives, which have become desynchronized with the emerging anthropopolitical and biopolitical phenomena of contemporary times—phenomena that render the continued functioning of the traditional representational logic of the political impossible.

The author asserts that political philosophy, being not merely a conceptual tool for identifying power dispositifs but also a medium for creative intellectual production, demands the formation of heterogeneous fields of meaning in which the political can be grasped as a contingent, dynamic, and affectively charged eventality that persistently eludes rigid categorization. This necessitates the deployment of new research strategies that integrate philosophical-ontological, phenomenological, psychoanalytic, and poststructuralist perspectives in the analysis of power relations.

A structural innovation of the study lies in its focus on the transformation of the subject—from the monologic, sovereign instance of modernist thought to a relationally unfolded, fluid construct that exists solely within a field of semiotic interdependence, affective tension, and situational identification within a fragmented social space.

In the concluding section, the author presents an analytical framework for future research endeavors, which should be grounded in radical methodological pluralism, interconceptual openness, and philosophical courage to think the political beyond repressive normativity, institutional essentialism, and linear rationalism. Political philosophy, thus, is actualized as a domain of risky yet productive thinking that seeks not only to comprehend but to fundamentally reconfigure the foundations of social being in an era of existential uncertainty.

Key words: political philosophy, philosophy, philosophical knowledge, normativity, interdisciplinarity, transformation, ontology of the political, relational subjectivity.